

ΠΑΣΧΑΛΙΝΕΣ ΑΝΑΜΝΗΣΕΙΣ ΤΟΥ Κ. Γ. Ρ. ΞΕΝΟΠΟΥΛΟΥ

ΟΡΘΟΣ ΣΑΒΒΑΤΟΥ

Η πρώτη 'Ανάστασις μ' εύρισκε πάντα στο παιδικό μου κρεββατάκι το σιδερένιο, μέσ στα μπρούντζινα πόμολα, τὰ ξεχαρβαλωμένα από τὰ παιχνίδια μου, και μέσ τὸ σιντεφένιο εἰκονισματάκι τῆς 'Αναστάσεως, πού μὰς εἶχαν φέρει από τὸν 'Άγιον Τάφον.

Θυμοῦμαι τὸ ζῦπνημα ἐκεῖνο τὸ ἐξαφνικό και χαρούμενο. "Ἐνα φῶς μαργαριταρένιο, τὸ φῶς τῆς χαρᾶουῆς, μ' ἐχαιρετοῦσεν από τὸ παράθυρο τοῦ κήπου, μὲ τὰ κλειστά γυαλιά και τ' ἀνοιχτά πατζούρια. Κ' ἕνας θορύβος, σὰν χαλασμός κόσμου—ὁ θορύβος πού μ' ἐξυπνοῦσε—ἀπὸ πιστολιές κι' ἀπὸ καμπάνες. Τὸ γειτονικό μας καμπαναριό τῆς Φανερωμένης ἐξεκούφαινε μέ τὰ τρελλά του σημάσματα και σὰ διαλείμματα ἀνηχοῦσεν ὁ γλυκὸς θόμβος τῶν μακρυσμένων καμπαναριῶν, τοῦ 'Άγ. Διονυσίου και τῶν 'Άγ. Πάντων. Αὐτοὶ ἦσαν οἱ τρεῖς γίγαντες, οἱ μεγαλόστομοι και ἀρμονικοί. 'Αλλά μαζί τους συναγινώζονταν ἕκατον ἀκόμα νάνοι, τὰ μικρὰ καμπαναρία, μὲ τῖς δυὸ καμπάνες, πού ἠχολογοῦσαν ἀκατάπαυστα. Κ' ἡ πιστολιές, ἔηροὶ κρότοι: μέσα στὴν αἰθέρα κωδωνοκρούσια, ἐφέπταν ἀτελείετες, ἄλλες κοντινὲς τὴν πῶλι, μαζί μὲ τούς καμικούς κρότους πού ἀφίταν τὰ κανατίνα πού τὰ ἔριγγαν ἡ γυναικούλες νὰ σπάσουν στὸ δρόμο—γιά τὸ καλό—και μέσ τὰ ἀκόμη κωμικότερα ἔξω νητὰ τῶν σκύλων, πού ἔτρεχαν και οὐρλιάζον τρομαγμένοι.

***

Κι' ἐγὼ θὰ ἐτρομάζα πολὺ μέσα στοῦ κρεββατάκι μου, ὅπου ἔφτανεν ἡ κοσμοχαλασία, ἀν δὲν ἔθλεπα τούς δικούς μου δόλο-γυρα φαίδρους και γελαστούς.

— Ἐπεσε τὸ κομμάτι! Χριστὸς 'Ανέστη!... Δάγκασε γρήγορα ἕνα σίδερο! μούλενα.

'Αληθεῖα, τὸ ξεχνούσα. Στὴν παραζάλη τοῦ "Α ν ἄ σ τ α ὀ Θ ε ὄ ς", ἔπρεπε νὰ δαγκάσω γιά τὸ καλό, ἕνα κομμάτι σίδερο. Πού εἶνε; Δόστε μου! 'Ἐξεχνούσα ὅτι ὄλο τὸ κρεββατάκι μου ἦταν σιδερένιο κι' ἔγυρνα ἄλλο... Τῖς περισσότερες φορές, ἡ καυμένη ἢ μητέρα μου ἔτρεχε και μού ἔδινε τὰ κλειδιά τῆς. Κι' ἐδάγκανα ἕνα κλειδί μὲ δύναμι ἀλεθρία γιά τὰ παιδικά μου δόντια και ἠούχασα πῶς ἦμουν σασμένος...

'Ἐπειτα ἀνοῖγε τὸ παράθυρο μιά στιγμὴ και κάποιο πῆλινο κονατί παλλό, θαλμένο ἐπιτήδεε στὸν νιπτήρα, τὸ ἔκαιρνε ἢ ἰτανά και τὸ πετοῦσε στῖς πλάκες τῆς αὐλῆς, ὅπου τὸ ἀκούγα νὰ γίνετα θρούφαλα. Αὐτὸ μὲ διασκεῖαζε περισσότερο ἀπ' ὄλα τ' ἄλλα.

***

Γιά πολλὰ χρόνια ὄλα αὐτὰ ἐγίνοντο χωρὶς νὰ ξέρω πῶς και γιὰτί. "Ἐπειτα ἀρχισα νὰ ρωτῶ και σιγά-σιγά μού τὰ ἐηγοῦσαν. Τὸ κέντρον ὄλης τῆς κοσμοχαλασίας, ἦταν ἡ Μητρόπολις—ἡ ῥαία ἐκκλησία, μακριὰ ἀπὸ τὴν γειτονιά μας, ὅπου δὲν ἐπίγαινα ποτέ,—και ὁ μοχλὸς ἦταν ὁ Δεσπότης, ἕνας ῥαῖος Δεσπότης κατάχρως και μεγαλοπρεπής, πού τὸν ἐλάτρευαν σὰν Θεό. Μού τὰ ἐξηγοῦσαν αὐτὰ ὄλοένα. Τῆ

δὲν ἔπιαναν πειά. Μέσα σὲ ἔξη χρόνια, ὄλα τὰ ἕκατομύρια ἔκαναν φτερά σὲ γιορτές, σὲ τουαλέττες, σὲ σπατάλες ἀφάνταστες. Ὁ κόμηξ ἀναγκάστηκε νὰ πούληση σὲ ἐξυτελιστικὴ τιμὴ τὴν ὑπέροχη ἐντομολογικὴ συλλογὴ του, σὸ τέλος τρελλάθηκε ὁ ἀτυχῆς και πέρασε τὸ ὑπόλοιπο τῆς ζωῆς του μέσα σὲ ἕνα ἄσυλο. Δυὸ χρόνια προητέρα, πέθανε ἡ θαρώνη 'Ἐθελίνα Χάνσκι, ἡ κυρία Μπαλζάκ, ἡ ἀσυγκριτὴ 'Ἡγερία τοῦ μεγάλου συγγραφέως.

"Ὅσο γιά τὴν "Αννα, κλειστή-κε σὲ ἕνα μοναστήρι, και ἐκεῖ πέθανε, ἀσημὴ και ἀφανής, ἡ Οὐκρανὴ αὐτὴ, πού εἶχε καταπλήξει τὸ Παρίσι, σκορπώντας μὲ τίς φούχτες τὰ ἕκατομύρια τῆς...

νύχτα τῆς Μ. Παρασκευῆς, στῖς τρεῖς μετὰ τὰ μεσάνυχτα—ἐγὼ ὑπὸ—ἔθβαινε ὁ 'Επιτάφος τῆς Μητροπόλεως. Και ὄμα ἐγυρίζεν ἡ Λιτανεῖα στὴν ἐκκλησία, ἀρχίζεν ἀμέσως ὁ ὄρθρος τοῦ Μεγάλου Σαββάτου. Τότε, σὲ ὄρισμένη στιγμὴ, τὴν ῥα πού ἀρχίζε νὰ φέγγη, ὁ Δεσπότης ἐφοροῦσε κάτασπρα κι' ἔθβαινε ἀπὸ τῆ μεσαιὴ θύρα τοῦ ἱεροῦ, θριαμβευτῆς, σκορπώντας και ψάλλοντας "Ἀνάστα ὁ Θεός...!"

***

Τότε ἔφεττε και τὸ κομμάτι: ἡ πρώτη κανονία ἀπέξω ἀπὸ τῆ Μητροπολι. "Ἦταν τὸ σύνθημα. Κι' ἀρχίζαν εὐθύς ἡ καμπάνες και ἡ πιστολιές, κι' ἐγὼ ξυπνοῦσα μέσα στοῦ κρεββατάκι μου... Τὴν ἴδια ῥα, τὴν ἴδια στιγμὴ—μιά λεπτομέρεια πού μού ἔκαινε πάντα φρικὴ—ἕκατὸ θῶδια και χιλία ἀρνία θανατώνοντο ἔξω στὰ σφαγεῖα. Τὰ θῶδια, τὰ κακὰ θῶδια, μὲ τὰ ἄγρια κέρατα, τὰ φοβόμου και ἡ σφαγὴ πού δὲν μού ἔκαινε τὴν λυτὴ. Τὰ ἀρνία ὄμως, τὰ ἄσπρα ἀρνάκια, γιὰτί τὰ καυμένα: Στὴ διήγησι τῆς νταντάς μου, ὅταν ἀκούγα γιά τὸ χρυσοστόλιτο Δεσπότη, τὰ μάτια μου ἔλαμπαν ἀπὸ πόθο νὰ ἰδῶ τὴν ῥαῖα τελετὴ. Και ὅταν ἀκούγα γιά τὴν ἕκατόμητῆ τῆς σφαγῆς, τὰ μάτια μου ἐδάκρυναν γιά τ' ἀρνάκια. "Ἐνα Πάχγα χρυσὸ κι' αἰματωμένο, ῥαῖο και φρικτό, παρουσιάζονταν στὴν παιδικὴ μου φαντασία. 'Ἄλλ' αὐτὸ δὲν μ' ἐμπόδιζε νὰ χαρῶ κι' ἐγὼ σὰν τούς ἄλλους, τὴν ἄλλη μέρα, ψητὸ ἀρὶ στὴ σοῦβλα, ἐν' ἀρὶ ἀπὸ τὰ χιλία, πού εἶχα κλάψει γτές τὸ προῖ.

... Και τώρα, ἡ πρώτη 'Ανάστασις μὲ θριακίε πῶλι σὸ κρεββατάκι. Μ' ἀπὸ τὸ κρεββατάκι μου λείπει τὸ σιντεφένιο εἰκονισματάκι, πού μὰς εἶχαν φέρει ἀπὸ τὸν "Άγιον Τάφο! Τὶ δὲν θὰ ἔδιναν νὰ τὸ εἶχα ἀκόμα!...

ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΞΕΝΟΠΟΥΛΟΣ

ΑΝΕΚΔΟΤΑ ΗΘΟΠΟΙΩΝ

Η .. ΚΟΣΜΟΓΟΝΙΑ

Ἡ περίφημη ἠθοποῖα Ἀγνοῦστῖνα Μπρονά δὲν ἐχόνεσε καθόλου τὴν συναδέλφῃ τῆς δεσποινίδα 'Αλλάν. Τόσο τὴν ζήλευε, πού ὅταν μιλοῦσε γι' αὐτὴν, τὴν ἔλεγε ἡ "γ ρ η α", μολοντί ἡ 'Αλλάν ἦταν ὄλις τριάντα χρόνων.

Μιά μέρα ἡ δεσποινὴς Μπρονά ἀκούσε δυὸ ἠθοποιοῦς νὰ κουθενιάζονταν μὲ μεγάλο ἐνδιαφέρον και τούς ῥώησε:

—Γιατί μιλάτε μὲ τόσο ἐνδιαφέρον;

—Γιά τὴν κοσμογονία.

—Γιά τὴν κοσμογονία! φώναξε τότε ὁ Μπρονά. 'Ἐγὼ δὲν ζῶσα τότε και εἶνε φυσικό νὰ μὴν ξέρω τίποτε γι' αὐτὴν. Σὰς οἰσιστὸ ὄμως νὰ φωνάζετε... τὴν δεσποινίδα 'Αλλάν! Αὐτὴ θὰ ξέρη πολλά νὰ σὰς πῆ γιά τὴν κοσμογονία!...

ΣΟΦΑ ΛΟΓΙΑ

ΜΕΓΑΛΩΝ ΑΝΔΡΩΝ

Πέντε 'Αγγλοὶ πέντε ἀσχημίες, πέντε Γάλλοι πέντε τρέλλες, πέντε Γερμανοὶ πέντε συμφέροντα, πέντε Ἴταλοὶ πέντε μουσικῆς, πέντε 'Ἑλληνες δέκα ἀνοσιέας. Μ. Μ η τ σ α κ ης.

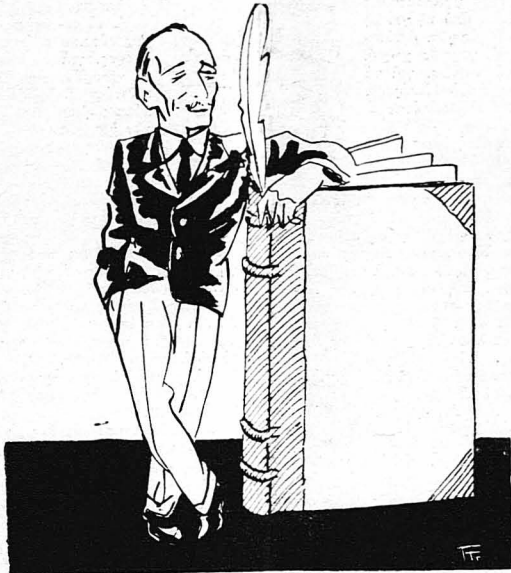
Τὰ αὐθόρμητα γέλια φανερόνουν καλόκαρδο ἄνθρωπο. Λαμαρτίνος.

'Αιτησοῦμε τὴ ζωὴ μὲ τὴν ἔγνοια τοῦ θανάτου και τὸ θάνατο μὲ τὴν ἔγνοια τῆς ζωῆς.

Μοντανί νι

Ἡ σκληθιά ἐκινεῖ ἀπὸ τὸν ὄπνο. Μοντεσκιέ.

Οἱ περισσότεροὶ φίλοι μοιάζουν μὲ καλοκαρινὸ σύννεφο πού διαλύεται στὴν παρακίρη χτίδα τοῦ ἡλιου. Οὐ γ κ ῶ

Ο κ. Γ. ρ. Ξενόπουλος (Σκίτσο τοῦ κ. Γ. Γρηγόρη)